

Tweede tussenproduct bewegen en sport van curriculum.nu

Wat vinden de KVLO-feedbackgroepen?

In het tweede tussenproduct stonden de grote opdrachten centraal. *Grote opdrachten beschrijven de kern van wat leerlingen vanuit het perspectief van het leergebied nodig hebben om de wereld te kunnen begrijpen en om in die wereld adequaat te kunnen handelen* (citaat uit het tweede tussenproduct bewegen & sport van curriculum.nu). De verschillende feedbackgroepen¹ hebben feedback gegeven op de grote opdrachten. Gevraagd is onder andere om kritisch te kijken of de grote opdrachten dekkend zijn voor het hele leergebied.

TEKST CORINE VISSER

Er was waardering in de diverse feedbackgroepen voor de uitwerking van de grote opdrachten. Het algemene geluid van de diverse van de respondenten van de KVLO-enquête was dat de grote opdrachten helder zijn geformuleerd. Ruim 85% van de respondenten (n=140) is het hiermee eens. Uit dezelfde enquête blijkt dat ruim 70% vindt dat het dekkend is voor het leergebied en tevens ook in de praktijk uitvoerbaar. De KVLO-adviesraad VO² is juist nieuwsgierig naar de verdere concretisering. Het begrip 'beweegidentiteit' zou ook nog verder omschreven moeten worden om daar concrete beelden bij te krijgen. De KVLO-visiegroep³ geeft aan dat de grote opdrachten herkenbaar zijn vanuit de missie en dat gezocht kan worden of het aantal opdrachten teruggebracht worden. Sommige opdrachten passen in elkaar.

Missie

De KVLO-adviesraad PO⁴ blijft aanhikken tegen de aangepaste visie waarin de missie 'een leven lang met plezier bewegen' beschreven is. Als dat de missie is kunnen leerlingen bij wijze van spreken ook een leven lang naar pretparken gaan. De kern is het leren vaardig te worden in bewegen met als uitkomstmaat dat dit leidt tot een leven lang met plezier bewegen. De KVLO-visiegroep vulde hierbij aan dat de uitkomstmaat is dat de leerlingen hier een leven lang *profijt* van hebben, waarbij profijt verwijst naar bijvoorbeeld belangrijke gezondheidseffecten en sociale effecten.

De grote opdrachten

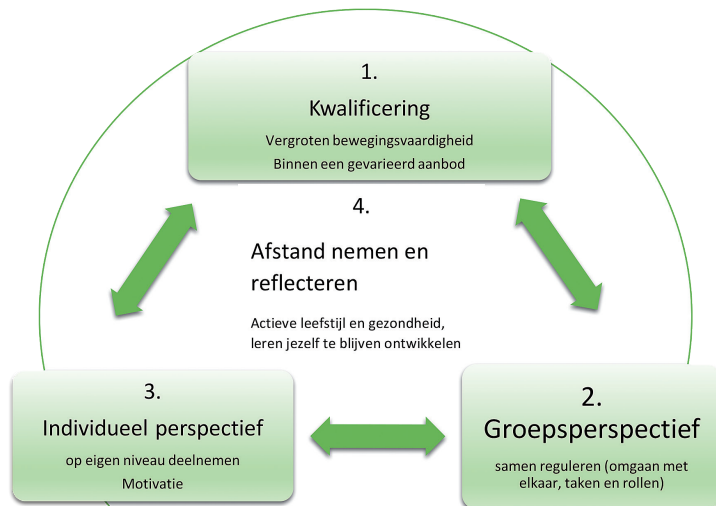
Uit de enquête en diverse feedbackgroepen kwam naar voren in hoeverre de gestelde 'grote opdrachten' van dezelfde importantie zijn. Zo konden we lezen in een toelichting in de enquête van een van de respondenten over opdracht 5: "Het vervullen van taken en rollen is wat mij betreft een onderdeel van de les, geen doel op zich. Het betreft het pedagogisch klimaat waarbij docenten leerlingen stimuleren om elkaar te helpen op alle mogelijke manieren. Dit zit meer in de voorwaardelijke sfeer". De KVLO-visiegroep gaf aan dat opdracht 5 beter ingevuld kan worden als 'reguleren met elkaar van activiteiten'. Dit dekt meer de lading.

Opdracht 3 lijkt een pretentieuze doel te zijn volgens de KVLO-adviesraad PO. Er wordt gesuggereerd dat je een kind kan leren dat je 'op eigen niveau *kan en mag deelnemen*'. Vanuit de theorie van groepsdynamische processen weten we dat de groep mede bepaalt of je mee kan en mag doen of niet, niet uitsluitend het individu. Daarnaast bepalen de leerkracht, de sfeer in de groep, de regels van een spel en de beschikbare materialen dit. Dat is bijvoorbeeld goed zichtbaar op het plein. In de praktijk waar leerlingen op een schoolplein aan het spelen zijn is het niet het individuele kind dat zegt: 'ik ga meedoen', maar de groepsnorm die gestimuleerd moet worden over het laten deelnemen van alle leerlingen, opdat zij worden uitgenodigd en zich welkom heten. Die groepsnorm moet de groep geleerd worden en met name aan de leerlingen die bovenop de zogenaamde 'apenrots' zitten. Hiervoor is leerkrachtgedrag nodig waarbij de klas beïnvloed wordt. De opdracht kan kleiner gemaakt worden en sluit aan bij grote opdracht 6 omgaan met elkaar aldus de KVLO-visiegroep.

¹ KVLO-adviesraad PO en VO en KVLO-visiegroep met vertegenwoordigers van ALO-NL en onderwijsadviseurs van de KVLO

² Deze bestaat uit LO-docenten voortgezet onderwijs

⁴ Deze bestaat uit vakleerkrachten basisonderwijs

▲
Figuur 1: voorbeeld
samenhang grote
opdrachten

Dan krijg je een logische lijn van vergroten van de bewegingsvaardigheid (perspectief op de activiteit), op eigen niveau deelnemen (perspectief op het individu) en omgaan met elkaar (perspectief op de groep). Deze grote opdrachten kan je in samenhang zien.

Een eigen beweegidentiteit ontwikkelen is nog best abstract bij opdracht 4 aldus de KVLO-adviesraad VO. Daarbij lijkt het hier te gaan om 'afstand nemen en reflecteren' aldus de KVLO-visiegroep. Een actieve leerstijl een gezondheid past hier ook bij. Daar kan je vragen stellen zoals; wat past bij mij, wat betekent gezondheid voor mij?

Samenhang met het curriculum

Een aandachtspunt dat genoemd werd in de feedbackgroepen is dat de grote opdrachten nog niet daadwerkelijk gaan over het beoogde 'curriculum'. Dit is in de lijn ook nog wel logisch, omdat er vanuit de grote opdrachten bouwstenen worden gemaakt en vanuit de bouwstenen worden kern-doelen geformuleerd. Dat vraagt later om keuzes hoeveel tijd aan de onderwerpen wordt besteed en om het zoeken naar samenhang tussen de grote opdrachten om straks ook een samenhangend curriculum te ontwikkelen. In de regel hebben de meeste scholen 2 x 45 minuten bewegings-onderwijs op de basisschool. Daarin kunnen de negen opdrachten niet gehaald worden en moeten keuzes gemaakt worden. De vraag is dus welke overwegingen leidend zijn in het proces van convergeren. Hier is ook over doorgepraat in de KVLO adviesraad PO en de visiegroep. In de volgende paragraaf worden de suggesties die uit de groepen kwamen uiteengezet.

Kernwoorden

onderwijsvernieuwing,
vakwereld

Contact

c.visser@windesheim.nl

Samenhang tussen de grote opdrachten

De vraag over de samenhang tussen de grote opdrachten werd zowel in de KVLO-visiegroep

als de KVLO-adviesraad PO gesteld. Dit maakt het verhaal krachtiger. De genoemde opdrachten moeten nog verder uitgewerkt worden en geven een eerste aanzet. Het vak is primair gericht op kwalificering 'het vergroten van de bewegingsvaardigheid' binnen een 'gevarieerd bewegingsaanbod' waarbij leerlingen op eigen niveau mogen deelnemen. Eensgezind zijn beide feedbackgroepen het over eens dat het vergroten van de bewegingsvaardigheid bovenaan moet staan. Dit heeft een individueel aspect en heeft een gezamenlijk aspect. Het individuele aspect en gezamenlijke aspect dragen zo bij aan de bewegingsvaardigheid. Zo houd je het dicht bij het bewegen. Opdracht 5 taken en rollen en opdracht 6 omgaan met elkaar hoort hierbij en zijn hier inherent aan. Dit kan samengevat worden als 'samen reguleren.' In figuur 1 staat een idee van een samenhangend model van de grote opdrachten.

De vraag 'De grote opdracht die voor mij het belangrijkste is in het werken met mijn leerlingen is...'

Deze vraag die de ontwikkelgroep stelde aan de verschillende feedbackgroepen leidde in de enquête tot veel verschillende antwoorden. Wellicht ook beantwoord vanuit het oogpunt waar in de praktijk tegenaan gelopen wordt. 'Omgaan met elkaar' werd in de ledenenquête het meeste ingevuld. De KVLO-adviesraad PO en de KVLO-visiegroep zijn daar eensgezinder over. Binnen het doeldomein bewegen en sport gaat het in eerste instantie over het kwalificeren van leerlingen. Met het vak wil je immers dat leerlingen zich bewegend ontwikkelen. Dat is de kern van het schoolvak. Daartoe behoren de eerste drie grote opdrachten het vergroten van de bewegingsvaardigheid, een gevarieerd bewegingsaanbod en op eigen niveau deelnemen. Het is echter onmiskenbaar verbonden met de andere geformuleerde opdrachten. Soms is er meer aandacht in de les nodig voor omgaan met elkaar, of de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. De virtuositeit van een goede vakleerkracht zit in dat hij oog heeft voor alle drie de domeinen en daarin, naargelang het moment er om vraagt, zijn aandacht kan verleggen. Denk hierbij ook aan motivatie aspecten. Het begrip motivatie werd ook een aantal keer benadrukt in de KVLO-enquête door verschillende respondenten. Er moet aandacht zijn voor de motivatie anders komen de leerlingen niet in beweging.

Tot slot

In de verschillende feedbackgroepen leveren de gesprekken over het tussenproduct wederom interessante vakinhoudelijke discussies op over de toekomst en de positionering van het leer-gebied bewegen en sport. Dit is al een mooie bijvangst van het traject.